



A világbajnokságok meglepetései

Amikor borul a papírforma és kiesnek a nagyok

• Meglepetések voltak, vannak és lesznek, mert a vébétornák arról is szólnak, hogy a focinagyhatalmak néha hihetetlen módon kikapnak sokkal kevesebbre taksált csapatoktól. Vagy ha nem is kapnak ki, még a csoportkörben búcsúznak, de az is előfordult, hogy nagy nehezen továbbvergődtek, és a kieséses szakaszban ejtette ki őket egy sokkal gyengébb csapat.

KATONA ZOLTÁN

A labdarúgó-világbajnokságokra olyan csapatok is kijutnak, amelyek elvileg jóval gyengébbek, mint a futballt uraló európai vagy dél-amerikai válogatottak. Már a harmincas években, illetve a második világháború utáni újrakezdéskor, az ötvenes években is kerültek be olyan nemzeti együttesek a világbajnokságok mezőnyébe, amelyekkel idejekorán, hatalmas vereségek képében „jött szembe a focivalóság”, hogy Hajdú B. Istvánt idézzük az idej véré nyitómeccséről. Ám ezek az ún. kiscsapa-

jelentette) Uruguay 2-1-re nyert a házigazdák ellen, és világbajnok lett. Ám ezen a vében egy olyan eset történt, amit talán azóta sem sikerült túlszárnyalni: az Egyesült Államok teljesen amatőr csapata egy haiti származású egykori mosogatófiú, Joseph Gaetjens góljával legyőzte a futball akkori „tanítómestereit”, Angliát! Annyira hihetetlen volt, hogy a brit újságok is 10-1-nek és 10-0-nak írták az eredményt – de nem, a gógös angoloknak ezt le kellett nyelniük, ki is estek a csoportjukból. Egyébként azóta még kétszer találkoztak vében az amerikaiakkal, 2010-ben 1-1, idén pedig 0-0 lett az eredmény, tehát győzni még mindig nem tudtak ellenük.



Joe Gaetjens, az angolok ellen győztes gólt szerző amerikai lett a vb-k talán legnagyobb meglepetésének hőse (Anglia-USA 0-1, 1950)

FOTÓK FORRÁSA: FIFA.COM

A címvédők nagy bottásai

A vebék nyitómeccsei külön fejezet ebben a témában, főleg az az időszak (1974-2002), amikor nem a házigazda, hanem a címvédő lépett pályára a világbajnokságok első meccsén. Az 1974-es brazil-jugoszláv (0-0) párharc nem számított meglepetésnek, ahogy az 1978-as NSZK-Lengyelország (szintén 0-0) sem, mert a lengyelek és a jugók is nagyon jók voltak akkoriban. Ám a következő három nyitómeccs igencsak vaskos meglepetést szült, hiszen 1982-ben a címvédő Argentína Belgiumtól kapott ki 1-0-ra, 1986-ban pedig az olaszok nem bírtak az akkor nem túl erős bolgárokkal (1-1) – ezen a vében volt a legsúlyosabb magyar vereség, a Szovjetunió-Magyarország (6-0) találkozó nem csak a magyarokat sokkolta ebből a szempontból.

Szinte mindegyik vébenek van egy meglepetéscsapata, 1990-ben Kamerun volt ez: az Argentína elleni nyitómeccset az afrikaiak Omam Biyik fejségőljával 1-0-ra megnyerték, ekkora sokkal még a négy, illetve nyolc évvel azelőtti vebék sem kezdődtek, más kérdés, hogy a Maradona vezérelte argentinok ennek ellenére mégis eljutottak a döntőig. 1994-ben a címvédő németek a negyeddöntőben álltak meg, amikor hatalmas meglepetésre Bulgária ütötte ki őket (1-2), és jutott története során először (és azóta is utoljára) vb-elődöntőbe.

2002-ben a címvédő Franciaország futott bele a késbe a nyitómeccsen, Szenegál az azóta elhunyt Papa Bouba Diop találatával 1-0-ra legyőzte a két évvel azelőtti Eb-t is megnyert gallokat. De nemcsak ez az eredmény volt meglepetés, hanem a franciák másik két találkozásán is mindenki padlót fogott: Uruguayjal 0-0-t játszottak, Dániától 2-0-ra kaptak, így Zidane és társai egy

ponttal és rúgott gól nélkül estek ki csoportjukból! Ehhez a vebéhez kapcsolódik az egyik házigazda, Dél-Korea meglepetésszerű „menetelése”, hiszen a csoportból Portugáliát ejtették ki az utolsó meccsükön, majd aranygóllal Olaszországon, tizenegypárbajban Spanyolországon át kerültek az elődöntőbe – azonban ez elsősorban az igen hathatós bírói segédletnek is volt köszönhető.

A dél-afrikai vében (2010) ismét összeomlott a címvédő: Olaszország nem tudta megverni Paraguayt (1-1), majd Új-Zélandot sem (1-1), majd kikapott Szlovéniától (3-2). Négy év múlva ugyanez történt a spanyolokkal: bár vezettek 1-0-ra Hollandia ellen, végül 5-1-re kaptak ki, majd Chile is megverte őket 2-0-ra, így búcsúztak. A legutóbbi világbajnokságon, négy évvel ezelőtt Németország esett ki a csoportkörből: Mexikótól 1-0-ra, Dél-Koreától pedig 2-0-ra kaptak ki Thomas Müllerék, így – akárcsak idén – már nem kerültek a kieséses szakaszba.

Az aranygeneráció is okozott meglepetés(ek)e)t

Románia se maradjon ki a sorból, mert a harmincas években ugyan

nem okozott meglepetéseket a csapat (csak egy negatív, hiszen 1938-ban Kubával előbb 3-3-at játszottak, majd a megismételt meccsen 2-1-re kaptak és kiestek), majd 1970-ben sem, de a rendszerváltás utáni „aranygeneráció” bizony igen. Az 1990-es vében a Szovjetunió és a címvédő Argentína elleni 2-0 és 1-1, 1994-ben a Kolumbia elleni 3-1, majd Argentína legyőzése a nyolcaddöntőben (3-2) bizony igencsak meglepte a focivilágot, ahogy az 1998-as vében a Kolumbia (1-0), de főleg az Anglia elleni (2-1) győzelmük. Miként az is meglepetés volt, hogy 1990-ben Argentína után Kamerun Romániát is megverte (2-1), azzal megnyerte a csoportját, a nyolcaddöntőben Kolumbiát búcsúztatta (2-1), majd az angoloktól is csak hosszabbításban kapott ki (2-3).

Idén az nem állt fenn, hogy a címvédő már a csoportkörben kiessen, hiszen Franciaország továbbjutott (mondjuk a Tunézia elleni eredményük azért meglepetésnek számít, még úgy is, hogy a B csapat állt fel), és az angolok elleni negyeddöntőre készül, de tény, hogy Dánia, Belgium, Németország kiesése bizony vaskos meglepetés a katarai vében.

Omam Biyik az argentin védők között felugorva győztes gólt fejel a címvédőnek a milánói nyitómeccsen (Argentína-Kamerun 0-1, 1990)



Bene Ferenc csodálatos szőlőgólja a braziloknak, a magyarok kiejtették a címvédőt Liverpoolban (Magyarország-Brazília 3-1, 1966)

1966-ban azonban rendezhettek vebét, amit meg is nyertek, azon a tornán viszont más csapatok számítottak meglepetésnek: előbb Magyarország, amely 3-1-es vereséget mért a sérült Pelét nélkülöző címvédő Brazíliára a liverpooli Goddison Parkban, ezzel a brazilok ki is estek, ám volt még egy csapat, amelyre felfigyelt a világ: Észak-Korea! A mélykommunista ország együttese egy sima vereség után 1-1-et játszott Chilével, majd Olaszországot 1-0-ra megverte, ezzel továbbjutott a csoportból. A negyeddöntőben 25 perc után 3-0-ra (!) vezetett Portugália ellen, de aztán Eusebio zsenialitása előttr kénytelen volt fejét hajtani (3-5 lett a vége).

tok néha igazi nagy halakat fognak ki. Ezek a meccsek évek, évtizedek múltán is emlékeztetnek maradnak – ezekre gondoltunk, a teljesség igénye nélkül.

Nem 10-1 és nem 10-0, hanem 0-1!

A harmincas években még nem voltak nagyon nagy meglepetések, ám az 1950-es brazíliai tornán az utolsó meccs ebből a szempontból hatalmas volt: a négyes döntő utolsó meccsén (ez gyakorlatilag a finálét